

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 61 (6329)

• Ceturtdien, 1992. gada 27. augustā

• Cena 2 rbl. (kioskos)

25. augustā notika Preiļu rajona Tautas deputātu padomes sesija

Pirms sesijas un sesijas laikā

Pensionāri pionieru lomā

Viens otrs pensionārs otrdien bija pioniera lomā. Un dažs labs pirmo reizi savā mūžā. Un bija par tādu šī vārda pirmatnējā nozīme, un proti, cilvēks, kas aizsāk ko jaunu; celmlauzis. Šie vecie ļaudis, turpat simts cilvēku, pirmie no mums iestājās par savām tiesībām. Iestājās pret esošo sociālo netaisnīgumu un gaidāmo finansiālo krahu.

Viņi sagaidīja rajona padomes deputātus, kuri devās uz sesiju, ar plakātu «Требуем материальной защиты пенсионерам». Vēlāk šim sauklim pievienojās vēl viens, šoreiz valsts valodā: «Vispirms nodrošiniet cilvēkus ar darbu. Tad prasiet šausmīgo maksu par dzīvokļiem».

Deputāti, kurš apejot šo

ļaužu grupiņu ar riņķi, kurš vāri smaidot, kurš izteikti neitrāli, it kā ar vainas sajūtu sirdī, klusi iešmauca rajona padomes valdes ēkā.

Bet laukums tikmēr mutuloja: spontāni izveidojās atsevišķas ļaužu grupiņas ar saviem oratoriem centrā. Bet itin visus nomāca doma: iznāks mūsu vara runāt ar tautu vai nē?

Kādas gan tikai šeit domas neizskanēja. Lūk, dažas no tām.

— Lai tiek pārdota bijusī partijas komitejas «Volga», kurā vizinās Brics, un iegūtā nauda lai aiziet kurināmajam. Savs pusmiljons sanāks. Bet pašam Bricam nopirksim velosipēdu, lai braukā.

— Kāpēc jaunatne bez darba?

— Deputātiem vajag iesaldēt algas.

— Gaļu ēst ir kaitīgi, pērciet zivis. Bet kilograms siļķu

maksā tikai 147 rubļus.

— Привет Музыканты: «Раньше ели хлеб и сало, Но танцевали очень мало, А теперь неевши, Танцуем ошалевши.»

— Sākumā varēja pateikt, kad iznāks un runās ar tautu!

Pēc četrdesmit piecām minūtēm laukumā parādījās rajona padomes valdes un rajona deputāti no pilsētas. Izrādījās, ka deputāti visu šo laiku bija sprieduši par to, kas runās ar tautu. Bet tauta bija pilnīgā neziņā par to, vai vispār ar to kāds runās. Laukums sen vairs nav radiofocēts. Bet par to šādās reizēs lieti der padomāt. Sak, kas gan viss nenotiek šajā raibajā pasaulē. Varbūt nākošreiz ar savām prasībām nāks skolēni, kurus vēl nesen pamatoli dēvējām par pionieriem?

Ielīgusi saruna nespēja apmierināt abas puses. Un tam par vainu nebija valsts valo-

das nezinašana (lielākā daļa piketētāju runāja krieviski). Katrs runāja savā valodā. Viens par otru nesaudzīgāki bira jautājumi, uz kuriem centās atbildēt rajona deputātu padomes priekšsēdētājs Ilgvars Muzikants. Pensionāri prasīja konkrētu rīcību, savu tiesību aizstāvību, bet atbildes nespēja pat tuvu nomierināt radušās kaislības. Kad tika skarts tirdzniecības jautājums, jo sevišķi apgāde ar piena un gaļas produktiem, ar karstiem aplausiem tika uzņemts sauciens: «Шустова — долой!».

No vienas puses visu laiku skanēja nespēja apmierināt izvirzītās prasības, no otras — nespēja ar to samierināties. Cik ilgi tā dzīvosim? Vai tikai līdz nākošajām vēlēšanām, lai pēc zināma laika atkal skanētu «Nost»? Cik ļoti gan negribas tam ticēt.

Voidemārs Romanovskis

Sesija

Deputāti apstiprina nabadzības budžetu

Aizvakar notikušās Preiļu rajona Tautas deputātu padomes sesijas darba kārtībā bija viens galvenais jautājums — budžeta apstiprināšana šī gada otrajai pusei. Sesija, kuru vēl ar zināmām cerībām gaidīja daudzi vēlētaji, diemžēl tām pārvilka svitru — nekādas dotācijas no

budžeta, lai kompensētu izmaksas par kurināmo, nav paredzētas. Nav līdzekļu...

Rajona valde deputātu apspriešanai bija iesniegusi divus budžeta variantus. Pirmajā rezerves fonds bija noteikts 9 miljonu 566,8 tūkstošu rubļu apjomā, līdz ar to pagastus nostādot uz izpildes robežas. Deputāti nobalsoja par otro variantu, kurš paredzēja samazināt rezerves fondu līdz 3 miljoniem 551 tūkstotim rubļu, vienlaikus palielinot

līdzekļus pagastiem.

Tādējādi rajona padomes budžets 1992. gada otrajam pusgamam gan ieņēmumos, gan izdevumos apstiprināts 125 miljonu 778,5 tūkstošu rubļu kopsummā.

IEŅĒMUMUS VEIDOS:
peļņas nodoklis — 4 miljoni 946,4 tūkstoši rubļu,
Turpinājums 3.lpp.

◆ **Kultūra**

Atklāts jautājums Līvānu pilsētas kultūras namam, pilsētas valdei un deputātu padomei

Diendienā, ejot garām Līvānu pilsētas kultūras namam, ne tikai tā saucamā izkārtne liecina par ēkas pamestību un estētisku nesakārtotību, bet reizē arī vedina uz domām par tā būtisko saturu un sūtību kā kultūras nesēju pilsētā.

Ja iepriekšējos gados lielos pasākumus pilsētā sabiedriskā kārtā organizēja Tautas fronte, Pilsoņu komiteja, sieviešu padome, Līvānu stikla fabrikas klubs, bērnu jaunrades nams, mūzikas un mākslas skolas, tad pēdējā gada laikā, kad tās neuzņemas iniciatīvu to rīkošanā, — svētku nav. Te nav domātas zemās kvalitātes diskotēkas un sabojātie krēsli kultūras nama telpās, šabloniskie bērnišas svētki ar alkoholu reibinātiem aktieriem un vienīgā nakts balle Līgo vakarā.

Salīdzinājumam gan jāsaka, ka tuvākajās kaimiņu pilsētās — Jēkabpilī un Preiļos — regulāri notiek lieli un dažādi pasākumi: Daugavas svētku programmas, festivāli, dziesmu un deju svētki, ģimeņu svētki, viesizrādes, vieskoncerti un tamlīdzīgi sarīkojumi. Nedomāju gan, ka kaimiņi dzīvo citā laikmetā un viņiem dzīve ir vieglāka. Acimredzot, tur dzīvo un strādā radoši kultūras darbinieki, kuri saņem algu par to, ka ziedo sevi tautas garīgajai bagātībai.

«Pastaigōsim pa vacajim ceļim, Parunōsim vēļreiz ar dzeivajim un veļim...» —

ar šādiem vārdiem sākas dzejnieka Andra Vējāna veltījuma ieraksts viņa atmiņu grāmatīņā «Latgolas mozaika», ko nupat izdeva Latgales Lauku kultūras komplekss «Jāsmuiža», atsūtītā man kā redaktoram un māksliniekam.

Andris Vējāns atceras, ka mūsu Latgales novada svētkos Rēzeknē, Preiļos un citur bijis daudz skaistu brīžu un visjaucākais tas, ka saticies ar savu grāmatu. Viņš sirsnīgi pateicās par palīdzību un atsaucību un raksta: «... «mozaikā» ir daudz drukas un manis paša kļūdu, tās vairs nevar izlabot.

Taču Līvānos, nožēlā raugoties uz vienuļo kultūras namu, uz apdriskāto un kailo afišu stabu pilsētas centrā, gribas jautāt vietējai varai: «Vai tad zemāk krist arī vēl ir iespējams?» Varbūt vajag apstāties un padomāt? Zinot, ka pilsētas kultūras nams tiek uzturēts kā valsts budžeta iestāde, kas sastāv no tautas nodokļu daļas, tad ikvienam pilsētas iedzīvotājam ir tiesības zināt kur, kā un par ko tiek tērēta viņa nauda un uzdot tiešu jautājumu: «Par ko tiek maksātas algas veselam kultūras nama darbinieku kolektīvam?» Kur ir tā atdeve, kuru nejutām?

Ļaudis jau nav akli, viņi visu redz, saprot un novērtē. Bet varbūt kādam tas ir izdevīgi? Aizdomīgi, ka šo lietu nemana pilsētas valde un klusē arī deputāli.

Ko gan tas viss nozīmē?

Ļūdzu atbildi. Bez atlaisnojumiem par grūtiem ekonomiskiem apstākļiem, bez atrunāšanās, bez solīšanas, paturot vērā to, ka latviešu tauta visos laikos visvairāk dziedājusi un dancojusi tieši tad, kad ir bijis visgrūtāk un ka viņiem šis garīgais pacēlums ir vajadzīgs tieši tad, kad ir visgrūtāk.

Marija Stalidzāne

Lai paliek — cik jau izdarīts nelabojamu lietu. Bet grāmata ir — un domāju, ka tur ielikts ir sāpes, ir prieks. Tās mudina strādāt, izvērst šo dzīves stāstu — varbūt ar laiku radīsies iespējas plašākai publikācijai. Dzīvosim — redzēsīm!»

Tātad, varam gaidīt, ka mūsu novadiēks turpinās strādāt pie savas atmiņu mozaikas, tajā vēl iestiprinās daudzus krāsainus stikliņus, izveidojot lielu un skaistu novada vitražu. Paldies viņam par to!

Antons Rancāns

* * *

• Šodien rajona galvenajā bibliotēkā — kārtējā jauno grāmatu diena. Lasītāji varēs ne tikai izņemt tikko saņemto literatūru, bet arī iepazīties ar vairākām izstādēm. Lasītavā pirmo reizi izvietota izstāde, kas veltīta Kārlim Ulmanim, viņa 115 dzimšanas dienai. Otra — stāsta par mūsu iemīļoto rakstnieku un mākslinieku Jāni Jaunsudrabiņu. Abonementa nodaļā skatāma pastāvīgā izstāde «Trimdas latviešu rakstnieku literatūra» un veltījums Augusta Deglava 130 gadei.

Paieties solīti pretim

«Dziesmōtā revolūcija», «Liesmojošais Baltijas ceļš» — šie vārdi jau kļuvuši par vesela laikmeta raksturojumu Latvijās vēsturē. Kļuvuši pat pārāk ierasti, jo kādreizējās jūsmības gars sen jau noplācis, tpat kā putas vecam alum.

Par to vēļreiz liecināja sadziedāšanās brīdis rajona kultūras nama aizdurvē. Ja uz Baltijas tautu sadošanos rokās, uz kopējiem uguns kuriem vēļ tikai dažus gadus atpakaļ Tautas fronte organizēja veselus autobusus, ja pirmais uguns kurs Preiļos liesmoja Tirgus laukumā preti

grāmatu namam «Latgale», tad šogad tas sērdienīgi kvēloja ļaužu pamests.

Tikai kāds desmits skatītāju uzskatīja par vajadzīgu apmeklēt šo tautas atmodas jubilejai veltīto sarīkojumu. Savu uzdevumu augstumos kā vienmēr bija kultūras nama darbinieki un mūsu pašdarbnieki. Dziedāja RKN solists Jānis Zieds-Ziedīņš un Jāņa Teilāna vadītie folkloras ansambli — «Mūdernieki» un «Jumaleņa».

Rajona TDP valdes vārdā klātesošos uzrunāja Valentina Brice. Uzrunā viņa

raksturoja gan tautas noiēto ceļu līdz brīvībai, gan aizvien pieaugošās grūtības, gan tautas un pastāvošās vadības norobežošanās. Viņa aicināja tautu paieties solīti pretī izpildvaras centieniem normalizēt mūsu dzīvi, un uzsvēra ka, pastāvošā atsvešināšanās mums nenāks par labu.

Ansambļu dalībnieku un skatītāju izveidotais loks ap uguns kuru un sadošanās rokās ar kopējo dziedāšanu pamazām izplēnēja vakara tumsā.

Voldemārs Romanovskis

Sākums 1.lpp.

īpašuma nodoklis — 1 miljons 229,7 tūkstoši rubļu,
 nodokļi no iedzīvotājiem — 15 miljoni 548,4 tūkstoši rubļu,
 nodevas un dažādi nenodokļu ienākumi — 120 tūkstoši rubļu,
 ienākumi no valsts mantas realizācijas — 25 tūkstoši rubļu,
 saņemtie līdzekļi no republikas budžeta: dotācija — 61 miljons 885 tūkstoši rubļu, mērķsubsīdija — 42 miljoni 24 tūkstoši rubļu.

IZDEVUMU DAĻĀ PAREDZĒTI:

taulsaimniecībai — 13 miljoni 665,7 tūkstoši rubļu (tai skaitā 798 tūkstoši rubļu dzīvokļu fonda kapitālajam remontam, 3 miljoni 267,7 tūkstoši rubļu labiekārtošanai, 9 miljoni 600 tūkstoši rubļu kapitālieguldījumiem, rezerves fonds — 3 miljoni 551 tūkstoši rubļu),
izglītībai — 52 miljoni 978,2 tūkstoši rubļu,
kulturāi — 4 miljoni 655 tūkstoši rubļu, veselības aizsardzībai — 27 miljoni 658,4 tūkstoši rubļu,
sportam — 130 tūkstoši rubļu,
sociālajai nodrošināšanai — 19 miljoni 318,5 tūkstoši rubļu (tai skaitā 1 miljons 197,5 tūkstoši rubļu pansionāta uzturēšanai),

pārvaldes aparāta uzturēšanai — 3 miljoni 821,7 tūkstoši rubļu.

Deputāti nolēma novirzīt no rajona padomes budžeta brīvajiem līdzekļiem 600 tūkstošus rubļu kases līdzekļu papildināšanai, kā arī piešķirt 100 tūkstošus rubļu vecdicibnieku baznīcas celtniecībai un 100 tūkstošus rubļu Latgales televīzijai. Revīzijas komisijai tika uzdots stingri kontrolēt budžeta līdzekļu izlietošanu.

Kopumā apstiprināto budžetu var raksturot kā nabadzības budžetu, jo iedalīto līdzekļu ir par maz gan izglītībai un kulturāi, gan arī citām nozarēm. Kas attiecas uz kurināmā iegādes dotēšanu, tad, runājot rajona TDP priekšsēdētāja I.Muzikanta vārdiem, rajonā kopumā tam nepieciešami aptuveni 150 miljoni rubļu, tas ir — gandrīz visi budžeta līdzekļi. Bet tas nozīmē — jāslēdz skolas, slimnīcas utt.

Trūcīgo iedzīvotāju pabalstam republika esot atvēlējusi 18 miljonus rubļu, taču vēl joprojām neesot zināms, vai tie nāks no republikas budžeta vai būs jāmeklē jau tā trūcīgajā rajona budžetā, kurā tādas naudas faktiski nemaz nav. Valdības mājā Rīgā tāpat neviens nevarot atbildēt, kas notiks tad, ja cilvēki nespēs samaksāt par apkuri, un ko darīt,

ja pilsētu pašvaldības nevarēs segt bankas aizdevumu.

Ka tieši tā arī notiks, par to diezin vai jāšaubās, jo pat ģimenes ar vidēji lieliem ienākumiem, nemaz nerunājot par pensionāriem un citiem maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, samaksāt par dzīvokli īri (kuru valdība gatavojas vēl vairāk palielināt — līdz 4,5 rubļiem par vienu koplietojamās platības kvadrātmētru), apkuri un komunālajiem pakalpojumiem nav spējīgas.

Tiesa, rajona padome sesijā pieņēma lēmumu, kurā izvirzīta prasība republikas Ministru Padomei izstrādāt tautsaimniecības attīstības un energoresursu republikāniskās programmas, nevis nogrūst šo problēmu risināšanu uz pašvaldību pleciem, kā arī prasība Augstākajai Padomei pārskatīt likumdošanu, jo patlaban gan rajona, gan pilsētu un pagastu pašvaldības ir vienādā līmenī, nav norobežota to kompetence, noteiktas tiesības un atbildība. Taču diezin vai tam būs praktisks rezultāts. Kā izteicās deputāts I.Jeršovs, tas ir vairāk pašu sirdsapziņas nomierināšanai, jo arī šis lēmums, kā neviens vien cits pašvaldību ierosinājums, acīmredzot, ieguls kāda Rīgas ierēdņa rakstāmgalda atvilktņē.

P.Pizelis

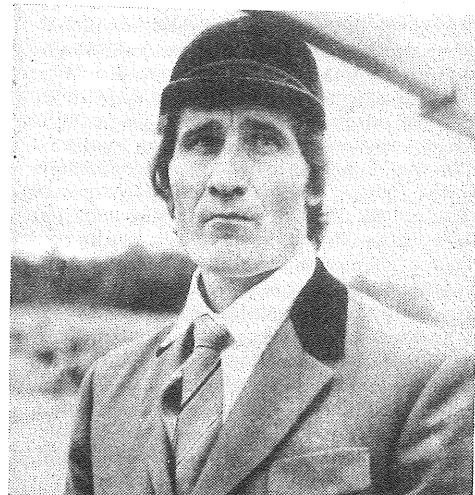
Zirgu sporta svētki

Agrofirmas paju sabiedrības «Turība» zirgu ganāmpulkā pašlaik ir tikai šķirnes indivīdi, kas ir šīs nozares speciālis-

tu, ražošanas iecirkņa priekšnieka V. Adamoviča un saimniecības vadītāju daudzus gadu rūpīgs darbs rezultāts un izcils sasniegums. Katru gadu vasaras nogalē te tiek rīkoti zirgu sporta svētki, kas pulcina daudz dalībnieku un arī skatītāju. Šogad pirmo reizi tie notika jaunajā treniņu laukumā pie novietnes. No aicinātajām zirgaudzētavām bija ieradusies Malta un Zilupes pārstāvji, pilnīgi negaidīti atbrauca sportisti no Pleskavas, kas par tradicionālajiem svētkiem laikam uzzinājuši no avīzēm.

disciplinā uzstājās trīspadsmit sportisti.

Pajūgu sacensībās startēja septiņi dalībnieki. Vecākais no dalībniekiem bija 71 gadu vecais Pēteris Vulāns.

Šoreiz izpalika zirgu izsole. Sagražavotie zirgi velti izgaidījās savus jaunus saimniekus.

A.Mežmalis

Pēc zirgkopības zootehniķa un trenera Jura Astiča ieceres svētki bija iedalīti trīs daļās — lauka sacensības, konkurss, pajūgu sacensības, kā arī trīsgadīgā ērzeļa Faraona paraugdemonstrējumi.

Spīdoši savu māku šķēršļu pārvarēšanā apliecināja pleskavieši. Viņu komandā bija pieci jātnieki, bet pavisam šajā

Attēlos:

- šis Pleskavas pārstāvis bija labākais no sportistiem;
- Pēteris Vulāns ar savu divarpus gadus veco ķēvi;
- Juris Astičs.

J. Silicka foto

No redakcijas pasta

Traģēdijas sākums

Par tādu uzskatu 18. augustā Preiļu pilsetas padomes sesijā pieņemto lēmumu.

Siltumtīklu uzņēmums ir daudz rēķinājis, daudz rēķina arī Godmaņa kungs. Visa šī rēķināšana ir vienvirzienā — cik pēc iespējas vairāk var izspiest no manas kabatas. Man savukārt ir jārēķina, kur un kādu «sponsoru» atrast, no kura to pašu varētu izspiest arī es. Tikai tādu nekādi nevaru atrast. Un vējā ir visi augsto kungu rēķini, jo man vienkārti nav tādas naudas, kuru es varētu sniegt pretī šiem rēķinātājiem.

Kāds mani pazīstošs deputāts varbūt izteiksies, ka es braucu personīgajā auto un vēl sūdzos par nabadzību. Paskaidroju, ka mans braucamais pirktis stagnācijas gados par godīgi nopelnītu un sakrātu naudu. Šogad šim auto tā arī izpalika tik nepieciešamais remonts, jo nespēju remontam sakrāt nepieciešamo naudu. Līdz ar to braukt varu tikai līdz izmantojamajai zemītei laukos.

Tagad — par iepriekš maksājamo naudu par apkuri. Šādas naudas man nav. Varbūt kāds var ieteikt, kā tikt pie šādas naudas? Lūgt, ceļos kriet, vadību un valdību, lai pie esošās algas samazina darbdienī un vismaz uz pusī? Tad otro dienas pusi varētu izmantot spekulācijai, piedodiet, biznesam? Apzagt vai aplaupīt sev līdzīgu? Bet, piedodiet, to jau piekopj pati valdība. Galu galā ir tā, ka mūsu vietā par mums visi tikai rēķina, mūsu pašu aprēķinus neprasot.

Aizņemties naudu es nevaru. Man nav ne mazākās cerības, ka es spēšu kādreiz parādus atdot. Tad ko lai dara? Lūk, mani aprē-

ķini: ir jau zināms, ka dārgāka kļūst gāze, elektrība, produkti un viss pārējais. Laika apstākļu dēļ šogad nebūs kartupeļu ražas. Labi ja pietiks nākošajam gadam sēklai. Bez jebkādiem «nostradamusiem» esmu paredzējis, ka ar rudeni sāksies sals, ar pavasari — bads. Ir jāmanās kaut cik samazināt šo traģēdiju sekas. Toties pareģojums sāk piepildīties. No sala neizbēgt, jo paredzēto summu, vienkārši sakot, fiziski nav iespējams samaksāt ļoti daudziem. Turklāt varu galvot, ka siltumtīklu uzņēmumam pārāk nerūp mūsu apsildīšana, drīzāk gan tas, lai neaizsalst siltumtrases. Nu, bet, mīļi, tā jau ir uzņēmuma problēma. Es nevaru pieprasīt no citas personas, lai manā galvā būtu cepure.

Un tā — manas ģimenes ienākumi ir nepilni pieci tūkstoši rubļu mēnesī. Ires maksa ar visiem pakalpojumiem labiekārtotajā dzīvoklī tagad sastāda pāri par diviem tūkstošiem rubļu mēnesī. Plus elektrība. Ģimenei maizei vien mēnesī vajag vismaz 1400 rubļu. Tātad, paliek nepilns tūkstošs. Deputātu kungi, sakiet pavisam godīgi: vai trīs cilvēki, atskaitot maizi, var izdzīvot mēnesī ar vienu tūkstoši? Vajag tēju, piena produktus, gaļas produktus (kaut vai sunim pasniedzamus kaulus buljonam), sieru, sāli, putraimus, miltus utt... Turklāt naudu prasa apavi, apģērbi, sadzīves priekšmetu remonts. Man dzīvoklī sen pērķams jauns televizors. Es pat par vecā televizora remontu lauzu galvu. Remonts vajadzīgs veļas mazgājamajai mašīnai, kurai nekur nav rezerves daļu un nevienam gar to nav daļas. Visur,

kur vien griezies, vajadzīgi nevis simti, bet tūkstoši rubļu. Kur tos ņemt? Kā savilkt galus kopā? Jebšu par manām problēmām var tikai nospļauties? Kāpēc tad es, deputātu kungī, nevaru nospļauties par jūsu problēmām? PSRS gados mēs esot iestigūši purvā. Tagad mēs iestiegam darvā. Nedod Dievs, ja kāds šai darvai pienesīs degošu sērkokciņu. Tautas uzliesmojums ir neizsakāmi lielāka traģēdija. Kāpēc tā tiek mākslīgi virzīta uz to? Cik ilgi var pīrgāties par saviem tautiešiem? Valdība un visas vadības it kā tīšuprāt cenšas panākt, lai tauta sāktu neieredzēt tik grūti izcīnīto Latvijas brīvību.

Es ar dziļāko pārliecību saku, ka, ņemot vērā krīzi, par siltumu un karsto ūdeni varu atļauties maksāt no sava ģimenes budžeta kā maksimumu 300 rubļu mēnesī. Ja tas neapmierina, es nemaksāju nemaz. Nevar no cilvēka paņemt to, kā viņam nav.

Tā mums radīsies jauni ģimenes svētki. Tie būs tad, kad atkušņa siltākajās dienās kā peles no alām mēs no visā pažobelēm līdīsim savos «labiekārtotajos» dzīvokļos salikties ar visu ģimeni. Šādā dienā vēl varbūt parādīsies siltais ūdens. Tad skrāpēsīm pa mēnesi sakrājušos netīrumus un ar sarkanu ūdeni skalosīm nost. Pareizi vien ir — gan jau trīs dienu laikā parādīsies siltais ūdens visos stāvos.

Ironija? Jā, tikai pārāk rūgta. Un tas ir traģēdijas sākums, kuram mēs visi kopā kaut kā negribējam ticēt. Kādas būs tās beigas?..

A.VEIGULIS

Preiļos

Vasaras raibumi

Pirms dažiem gadiem Preiļos pie Rēzeknes ielas uz kaļķakmens šķembām tika izbūvēts asfaltēts laukums, sarakti metāla balsti un apkārt uzcelts dēļu žogs. Aukstākajās ziemās tur lēja ūdeni un taisīja slidotavu. Bija pat starmeši uzstādīti. Bet gāja laiks, interese par šo laukumu zuda. Žoga dēļus izlauza, nesen aizvākti pavisam, palikuši tikai metāla balsti. Iespējams, arī tos kādreiz nodos lūžņos, bet pagaidām stāv un nav zināms, cik ilgi. Senākos laikos, kad par fizikultūras skolotāju strādāja Gudļevska kungs, tik kapitālas celtnes slidotavas ierīkošanai nevajadzēja, to uztaisīja parkā uz diķa ledus, un nemaz tik slukti nebija.

Kādreiz, tāpat diezgan sen atpakaļ, Daugavpils Vispārējās celtniecības trests tagadējā Liepu ielā pretī garāžām ierīkoja būvmateriālu «noliktavu». Šis tas no tur esošajiem būvmateriāliem izlietots, bet daļa lielu betona konstrukciju veidā te atrodas vēl tagad, jau ieaugušas zālē un nevienam nav vajadzīgas. Sveša manta aizņem Preiļu pilsētas zemi, varbūt tās valdei šajā sakarībā vajadzētu iekasēt kādu maksu, bet ja ne, likt atbrīvot zemi citām vajadzībām, nebojāt pilsētas izskatu.

Vispār celtnieki ir ārkārtīgi nekārtīgi un bezatbildīgi ļaudis. Kad būvēja, kā šķiet, siltuma trasi uz Rēzeknes ielas namiem, uz laukuma blakus bijušajai benzīna uzpildes stacijai atveda un nometa liela diametra dzelzsbetona riņķi. Nez kāpēc tas netika izmantots un tagad guļ vēl turpat pie žogmales. Arī šo «pieminekli» jāvēc prom, lai neaizņem pilsētas zemi un nebojā izskatu. Bet uz to maz cerību, drīzāk var gadīties, ka iekļauj aizsargājamo objektu sarakstā.

Gāzes un ūdens skaitītāju mums nav, par to izlietojumu maksājam «pēc galviņām». Suņus un kaķus tāpat mazgā siltā ūdenī, dzirdina un gatavo ēst, lieto dzīvoklī esošās santehnikās ierīces — par šiem «pakalpojumiem» tāpat jāiekasē maksa, citādi tiem dzīvokļu īrniekiem, kuriem nav suņu un kaķu, tiek nodarīts materiālais zaudējums. Netaisnīgi, ka par saviem «apakšīrniekiem» nenoreķinās tikai to turētāji.

Ir arī tādi dzīvokļu fonda izmantotāji, kuri tur lielākus dzīvniekus — cūkas, aitas, kazas, govīs, barību tiem gatavo uz gāzes plūmī, kas pieslēgtas kopīgajam tīklam, tāpat arī izmanto ūdeni — par to netiek aprēķināta atsevišķa maksa. Bet ar labumiem, ko iegūst no šim dzīvniekiem, to turētāji taču nedalās ar citiem mikrorajona iedzīvotājiem.

Vai nebūtu pienācis laiks suņu un kaķu pastaigām ierādīt atsevišķas vietas, par maksu, protams, bet tagad, kad šie mīļie kostoniši izdarījuši savas dabiskās vajadzības, turp ar slotu jādodas pilsētas valdes algotam sēmekam — par papildus slodzi viņam taču pienākas papildsamaksa.

Kad laikrakstā «Novadnieks» 55. un 59. numuros izlasīju ziņu, ka par dzīvokļa apkurināšanu ziemā man jāiemaksā avanss 8 — 10 tūkstošu rubļu apmērā, biju šokēts. Siltumapgādes aprēķinus vajadzētu izdarīt reālākus, bez liekiem izdevumiem, un atbilstoši cilvēku maksāšanas spējam, padomāt par to, kā apkurei izmantot ko lētāku, ne tikai dārgo mazutu — vai tad arī agrāk pilsētu apsildīšanai tērēja tikai to? Vai mums nav vietojo resursu? Vai pašiem siltumapgādes vīriem arī jāšķiras no tādām summām?

Mazāk apgādātajiem un pensionāriem

vienkārti nav līdzekļu, ja viņi arī atteiktos no produktu iegādes un citu, dzīvē nepieciešamo vajadzību apmierināšanas. Un ko pilsētas valde darīs tad, ja kāds šo summu nesamaksās? Izliks cilvēkus uz ielas bez citas palīdzības ierādīšanas, vai invalīdiem un pensionāriem radīs augstāko valdības vīru ieteiktās kolonijas, kas nozīmētu viņu atteikšanos no personiskās dzīves. Atvainojiet par asumu, bet tad jau viņi būtu kā kolhoza lopī vienā laidarā, kur tiem pielikta kāda persona par apkopēju. Interesanti, ko tad ar tukšajiem dzīvokļiem? Banka kā ķīlas ņēmēja tos varēs pārdot izsolē turīgiem cilvēkiem un tādā veidā dzēst aizņēmumu, bet koptelpā sadzīte rāmi gulēt rindīņā gar sienu. Bet varbūt lai katrs tiek galā ar sevi kā var un prot. Nabagajiem nav līdzekļu arī taupības krāsnīņas iegādei, kura, kā vēsta laikraksti, maksāšot 15 — 16 tūkstošus rubļu.

Un vēl — līdz kādam līmenim celsies pārtikas produktu un rūpniecības izstrādājumu cenas, kāpēc vietējā vara Preiļu rajonā patērētāju biedrībām atļauj tik lielus pieņemumus? Varbūt, ka kooperācija kā tāda jālikvidē un jāļauj izvērsties privāttirdzniecībai, vai vismaz jāizbeidz patērētāju monopoltiesības. Biedrību un veikalu darbiniekiem algu maksā pircēji, bet kā pret viņiem tie izturas, daži «nedzird» apmeklētāja jautājumu vai lūgumu, citi ir rupji, darba laikā atstāj savas vietas, pamanās apkrāpt. Cik ilgi tā turpināsies?

Domāju, ka tie visi nav tikai materiālas dabas jautājumi, visiem ir stipra politiska nokrāsa. To derētu atcerēties.

A.GUNDEGA,

Preiļi

Kompensējami 50 miljoni rubļu

Laikraksts «Novadnieks» savus lasītājus jau informēja par to, kāds darbs un kas to veic, lai rajonā noskaidrotu dabas stihijas — ietilgušā sausuma — nodarītos postījumus vasarāju labības laukos paju sabiedrībās un zemnieku saimniecībās. Lai noteiktu kompensācijas summas, bija izveidotas komisijas, kuras savā darbā vadījās pēc valdības apstiprinātās instrukcijas. Bija paredzēts, ka visas ziņas Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrijai jāiesniedz līdz 20. augustam.

Kāds tad īsti ir stāvoklis? Apkopojot apsekošanas aktus un citus dokumentus, zaudējumu summa sastāda apmēram piecdesmit miljonus rubļu. Tajā skaitā paju sabiedrībās tā ir gandrīz 42 miljoni rubļu, zemnieku saimnie-

cībās — vairāk par 8 miljoniem rubļu.

Visgrūtāk šovasar gājis p.s. «Gaisma», kur norakstāmi 365 hektāri miežu, 100 hektāri auzu un 40 hektāri linu (bijuši kopsaimniecība «Silajāņi»), «Ausma» — 360 hektāri miežu un 110 hektāri auzu, «Galēni» — 278 hektāri miežu, ap 30 hektāriem linu. «Turība» norakstāmi 320 hektāri miežu, 191 hektārs auzu un 58 hektāri linu.

Rēķinot uz vienu hektāru, aprēķinātās summas ir dažādas, jo, kā zināms, pēc instrukcijas bija jāņem vērā gan sējas termiņi un lauku sagatavošanas kvalitāte, gan nezāļu un kaitēkļu apkarošanas pasākumi un citi noteikumi. Tātad, prasības bija visai stingras un tikai sevišķos gadījumos var cerēt uz kompensāciju.

Zemnieku saimniecībās lielākās norakstāmās platības ir līdz 90 hektāriem miežu Rožupes pagastā, 50 hektāru auzu un līdz 22 hektāriem linu Vārkavā. Bet vidēji — līdz diviem desmitiem hektāru katrā pagastā atsevišķām kultūrām. Vai tas nozīmētu, ka uz zemnieksaimniecībām vairāk lijis lietus vai tās prot labāk saimniekot?

Tātad, Vārkavas pagastā jākompensē zaudējumi par 970 tūkstošiem rubļu, Rušonas un Saunas pagastos — vairāk par 800 tūkstošiem rubļu, Rožupes pagastā — 700 tūkstoši rubļu, Upmalas — 680 tūkstošus. Citur šīs summas ir mazākas, piemēram, Stabulnieku pagastā — 61 tūkstotis, Galēnu — 71.

A.Mežmalis

Fabrikā klusums un miers

Pavasari, labu cerību loloti, uz linu fabriku noslēgt līgumus par salmiņu piegādi devās vairāk nekā simts zemnieki (lielās paju sabiedrības bija atturīgas).

Bet labajiem nodomiem nežēlīgu svītru pārvilka vēlais un slapjais pavasaris, karstā un sausā vasara. Ir augusta beigas, kad plašajām nojumēm fabrikas teritorijā vajadzētu būt piebāztām ar ražu, kad, kā kādreiz, pie vārtiem stāvētu garas rindas, bet nekā — visā fabrikas teritorijā valda miers un klusums. Tikai vienā nojumē sakrauts salmiņu pants, netālu žūst mērcētie stiebrīpi.

Iepirktas 250 tonnas linu salmiņu no paju sabiedrībām «Galēni», «Turība», «Rainis», «Dubna» un citām, kur salmiņu savākšanā un šķirošanā strādāja fabrikas ļaudis. Daudz āktīvāka, kā pastāstīja pieņēmējas un laborantes, esot Daugavpils rajona Kalupes paju sabiedrība, no kuras pienāk 1,25. numura stiebrīpi.

Un kā gājis zemniekiem? Savu lauku produkciju atveduši knapi desmit saimnieki. Kopā — gaužām maz. Piemēram, Dmitrijs Ivanovs no Stabulnieku pagasta piegādājis gandrīz divas tonnas salmiņu, kaut

gan ar linu bija apsējis septiņus hektārus. Neko darīt — neraža. Tāpat gājis arī citiem, tikai desmitā daļa varējusi ko sagrabināt piegādei uz fabriku. Par veiksmīgu šo vasaru var uzskatīt vienīgi Rožkalnu pagasta zemnieces Valentīnas Vuškānes saimniecībā — viņa «ziemeļu zīdu» audzēja pusotra hektāra platībā, realizēja četras tonnas salmiņu, tie ieskaitīti no 1,25. līdz 1,50. numuros. Pat labvēlīgā gadā šāda ražība uzskatāma par labu.

A. Rancāns

Par ko sprieda kooperatori

□ Patērētāju biedrību savienības pirmā sasaukuma padomes otrajā sapulcē darba kārtībā bija valdes informācija par saimnieciskā finansiālo darbību šī gada pirmajā pusgadā, par patērētāju biedrību savienības aizņēmuma fonda izveidošanu, par komercnoslēpumu glabāšanu, par rajona iedzīvotāju nodrošināšanu ar lauksaimniecības produktiem, par paju fonda nodibināšanu.

Valdes priekšsēdētājs Leonards Šustovs, pamatojoties uz skaitļiem, savienības darbu novērtēja labi. Atzīmēja, ka tirdzniecības apgrozījums sasniedzis 215 miljonus rubļu, bet tas neliecina, ka iedzīvotāji pilnīgi un labi apgādāti ar pārtikas un rūpniecības precēm, ar zaudējumiem strādā Līvānu un Preiļu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi. Kritizēja Daugavpils starprajonu tirdzniecības bāzi, kas savā reģionā nav kļuvusi par koordinācijas centru, kā arī Latvijas PBS par to, ka rajoni nevar saņemt no tās informāciju par cenām un citām būtiskām lietām.

Tālāk savā runā priekšsēdētājs uzsvēra, ka preču iepirkšanai nav brīvu līdzekļu, nav arī kredītu, bet vairumtirdzniecības bāzes un ražotāji pieprasa iepriekšējus norēķinus. Viņš atgādināja, ka preču piecenojumi esot ļoti minimāli, ka prese un iedzīvotāji rajona tirdzniecības organizācijas kritizējot nepamatoti, neņemot vērā tās izmaksas, kas rodas sakarā ar energoresursu, izejvielu dārdzību.

Turpmāk patērētāju kooperācijai vairāk jā rūpējas par paju biedru apgādi ar pārtiku un rūpniecības precēm. Patērētāju kooperācijai vispirms un uz izdevīgākiem noteikumiem jāpārdod preces viņiem. Vairāk jā rūpējas par paju biedru prece maksās lētāk nekā pārējiem piercejiem. Iedzīvotāji nepamatoti vainojot kooperāciju par dārgo pārtiku, taču klusejot par to, ka, piemēram, Preiļu siera

rūpnīca ražo ļoti dārgu sviestu. Nesen sviests iepirkts no Krāslavas kombināta, kur tas esot krietni lētāks.

Padome akceptēja priekšsēdētāja priekšlikumu par patērētāju biedrību savienības aizņēmuma fonda izveidošanu un aicināja aktīvi piedalīties visus tirdzniecības darbiniekus uz noteiktiem ienākuma procentiem ieguldīt savus brīvos līdzekļus, paju biedru maksas ierosināja palielināt līdz 1000 rubļiem. Tā radot brīvos līdzekļus, par kuriem varētu iepirkt vairāk preču.

Aglonas patērētāju biedrības kooperācijas speciāliste Ludmila Pumpiņa sacīja, ka vislielākie ir transporta izdevumi, ka ir domājuši par to, lai, piemēram, maizes klaipiņš Aglonā, kur to cep, tomēr maksātu lētāk nekā citur rajonā, ka ir atteikušies no Daugavpils piena kombināta produkcijas. Runāja ļoti atsaucīgi atbalstīja ideju par aizņēmuma fonda izveidošanu un apsoliņa pārskatīt no katras mēnešalgas nelielu summiņu — 2-3 tūkstošus.

Preiļu patērētāju biedrības priekšsēdētāja Olga Kukore sūkstījās par lielajiem izdevumiem, apgādājot rajona iedzīvotājus ar maizi, par dārgo apkuri un silto ūdeni. Kukores kundze iebilda pret stingrājam prasībām, ko kooperācijai izvirza rajona sanitārais dienests.

Arī Līvānu patērētāju biedrības valdes priekšsēdētājai — padomes loceklei Lilijai Stumbiņai bija daudz problēmu. Vienu no tām — zaudējumus, ko rada autoveikali — ierosināja atrisināt ļoti vienkārši — iekasējot tos no pagastiem.

Tālāk atbildīgo darbinieku runām piebalsoja arī sagādes organizācijas vadītāja Marija Bruzguļe, kurai problēmas bija saistītas ar dārzeņu iepirkšanu, sevišķi ar pārtikas kartupeļu sagādi. Ja tos neiepirks citos rajonos un savlaicīgi, tad... Šobrīd neesot skaid-

ribas, cik dārzeņu vajadzēs skolu ēdnīcām un par kādu naudu tos iepirks. Lai sagādātu lauksaimniecisko produkciju rajona vajadzībām, nepieciešams 14,5 miljoni rubļu liels kredīts. Kur šos līdzekļus ņemt?

Padomes sēdē piedalījās un savu viedokli par pašreizējo rajona patērētāju kooperācijas darbību izteica republikas patērētāju biedrību savienības valdes priekšsēdētāja vietnieks Kindzuļa kungs. Pārstāvis no Rīgas paslavēja rajona tirdzniecības kooperāciju par to, ka tai ir apgrozījuma līdzekļi. Teica, ka vērtējot tās darbību pēc agrāk esošās mērauklas, par labiem darba rādītājiem varētu piešķirt medaļas. Ekonomiskā krīze iespaido arī tirdzniecību. Ar aizņēmuma fonda izveidošanu vien situāciju nevarēs glābt. Preču iepirkšanai esot vajadzīgi gan izdevīgi, gan neizdevīgi kredīti, bet par maznodrošinātajiem lai rūpējas un domā valdība. Kindzuļa kungs aizrādīja, ka rajona patērētāju savienībā ir pārāk liels darbinieku skaits.

Tā isumā par priekšnieku runām. Un tikai viena balss no tautas. Tas bija Pēteris Vosorovs. Viņaprāt šajā sēdē pārāk daudz un skaļi diskutēts par tiem zaudējumiem, kuri tirdzniecības organizācijai rodas no autoveikalīem. Vai tad tos nevar kompensēt no prāvo ienākumu rēķina? Ieteica neaizrauties ar to cilvēku kritizēšanu, kuri, piemēram, Preiļu tirgū pārdod lētākas cigaretes, bet vainot pašus patērētāju kooperācijas speciālistus, kas neprot iepirkt lētākas preces.

Rajona patērētāju biedrību savienības padomes sēdē piedalīties tika aicināti pašvaldību vadītāji, bet ieradās labi ja pāris pagastu valžu priekšsēdētāji. Acīmredzot, pagastos nav tādu problēmu, kuras būtu risināmas kopīgi.

Aina Iljina

◆ Policijas hronika

No 18. līdz 24. augustam

Joprojām nezināms

Iepriekšējā policijas notikumu hronikā ziņojām par to, ka 15. augustā uz ceļa «Preiļi — Aglona» automašīna notrieca kādu jaunu vīrieti, kurš no ievainojumiem rajona centrālajā slimnīcā mira. Viņa personība nebija noskaidrota. Pirms šī numura iznākšanas «Novadnieks» griezās gan ceļu policijā, gan rajona centrālajā slimnīcā un saņēma vienu informāciju — mirušā personība joprojām nav noskaidrota, viņš atrodas Preiļu slimnīcas morgā.

Ik dienas — pa velosipēdam

Pārļapojot notikumu reģistrācijas žurnālu policijā, var secināt, ka reta ir tā diena, kad kādam nav nozagts velosipēds. Tos aizdzen no mājām, no veikaliem, izrauj no rokām, nesmādē pat bērnu velosipēdus... Turpinās dārzu apzagšana.

• 18. augustā preiliete H.F. ziņoja, ka viņai nozagti kartupeļi un sīpoli dārzā, kurš atrodas Riebiņu pagasta Sprindžos. LEMBK tika atrastas skrūves, ar kuru palīdzību nolaida benzīnu no cisternas.

• 19. augustā preilietei E.U. no mājas pazuda ūdenssūknis «Mališ». Ierodoties darbā, livāniete A.J. konstatēja, ka ir izlauzta veikala Nr.40 «Dubna» durvis un pazudušas preces.

• 21. augustā saņemts iesniegums no Upmalas pagasta iedzīvotājas A.S., ka no viņai piederošas kūts Upmalas pagasta Cauniešos pazudis šiferis. J.K. Rušonas pagasta Bašķos nošāvis kaimiņu suni. Rušonas pagasta Ludvigovā P.S. sarīkojis ģimenes skandālu un sasitis savu māti. Uz ceļa «Siveriņa — Rušona — Jaunaglona» preilietis V.Vorobjovs, braucot ar A.S. piederošu traktoru, būdams dzērums stāvoklī, netika galā ar vadību un traktoru apgāza grāvī. Vadītājs ar viegliem miesas bojājumiem nogādāts slimnīcā. Sastādīts administratīvais protokols. Skandālu sarīkojis Pēteris Vanags, par ko viņam sastādīts oficiāls brīdinājuma protokols. Rušonas pagasta Eisāgu iedzīvotāja T.L. ziņo, ka laivā uz Limaņu ezera pēkšņi miris viņas vīrs A.L., dzimis 1932. gadā.

• 22. augustā no J.A. dzīvokļa Līčos pazuduši divi zelta gredzeni un nauda. Livāniete A.C. no personīgās mājas pazuduši 4000 rubļu un zelta dārglietas. Naktī uz 22. augustu no paju sabiedrības «Turība» darbnīcām aizdzīta automašīna «KAMAZ-55102», v.n. 87-40 LTN. Uzlauzot griestus kooperatīvajam veikalam «Zane», nozagts kasešu magnetofons «Proton», kalkulatori, pulksteņi.

• Naktī uz 24. augustu Livānu autostacijā izsists stikls un sabojātas durvis. Preiļu slimnīcā no ārsts M.V. nepilngadīgais S. nozadzis 1300 rubļus. Upmalas pagastā no A.S. kūts pazudis sivēns.

Līvānos — pašvaldības policija

Pagājušo piektdien plaša ķēde pa Livāniem vairākas reizes izgāja municipālās policijas policisti kopā ar zemessargiem un aizsargiem. Vēl pagājis tikai pirmais mēnesis, kopš Līvānos nodibināta municipālā policija, bet pie darba tā ķerušies ar lielu entuziasmu. Stāsta municipālās policijas priekšnieks Roberts Birzāks:

— Pirmais, pie kā mēs ķērāmies, bija atbilstoši valdes lēmumam ieviest kārtību tirdzniecībā uz ielām. Bija uzradušies ļoti daudz alkoholisko dzērienu un cigarešu pārdevēju, kas gan ar līrģošanas vēlējas nodarboties, bet negribēja maksāt par tirdzniecības vietām. Nu šajā ziņā ir jūtama kārtība. Darba municipālajai policijai ir ļoti daudz, livānieši biežāk griežas pie mums nekā valsts policijā. Pašlaik mēģinām palīdzēt dārzu sargāšanā, rīkojam plašus reidus. Būs jātiek galā ar pēcdiskotēku dauzoņām, kas savus «varoņdarbus» parasti sāk veikt ap pulksten trijiem naktīs, kad

beigušās ballītes. Ierosinājām kultūras namam mainīt diskotēku sākuma un beigu laikus. Es pats un Jānis Kasickis esam arī zemessargi, tāpēc mums ir vieglāk atrast arī kopēju valodu zemessargiem. Gan viņi, gan arī aizsargi mums daudz palīdz, taču tikai uz entuziasma pamata, — ikvienam zemessargam pēc nakts dežūras pilsētā kārtības sardzē no rīta taču ir jāierodas savā pamata darba vietā! Bet zagļiem mūsu pilsētā kļuvis nemierīgāk, vairākus pieķēruši nozieguma vietā. Piemēram, aizturējam garnadžus, kas centās iznest kombinēto lopbarību no bioķīmiskās rūpnīcas.

Tik lielā un arī caurbraucējiem pilnā pilsētā darba policistiem ir daudz. Labi, ka nupat Latvijas Republikas Ministru Padome ir apstiprinājusi pašvaldības policijas paraugnolikumu, kas reglamentē mūsu darbu. Ceram, ka pilsētai atradīsies līdzekļi, lai mūsu skaitu varētu palielināt.

L.Sila

Eksperiments izdevās

Pirmo reizi Preiļos esošo sakaru sistēmu vēsturē Dievmātes Debesīs Uzņemšanas svētku dievkalpojums un reportāža no Aglonas tika translēti tiešā pārraidē.

Šī pasākuma organizēšanai Preiļu radioreleju stacijas un telekomunikāciju centra ļaudis gatavojās laikus, pārbaudot savas tehniskās iespējas un saskaņojot kopiģo rīcību. Un noteiktajā laikā sāka darboties «tiešais ēters» — radio signāli no Aglonas, no speciālā autobusa, kura iespējas apkalpot 24 mikrofonus, pa sakaru kabeli sasniedza Preiļus,

tika novadīti līdz radioreleju stacijai un pa sistēmu, kurai pieslēgta šī stacija, nonāca uz Radio namu Doma laukumā Rīgā, lai tālāk izplatītos pa visu mūsu valsti. Tā cilvēki ne tikai Latgalē, bet arī visos citos novados, kam nebija iespējas tieši piedalīties dievkalpojumā, to dzirdēja savās mājās, automašīnās, jebkur citur, ieslēdzot radiouztvērējus.

Pasākuma sekmīgā norisē bez jau minētajām organizācijām bija iesaistījusies arī Aglonas bazilikas vadība.

A. Mežmalis

Dzimumtieksme un «Auroras» zalve

Kā Oktobra revolūcija ietekmēja komunistiskās sabiedrības cēlāju dzimumtieksmi? Tādu socioloģisko pētījumu 1923. gadā izdarīja starp Sverdlova komunistiskās universitātes studentiem. Noskaidrojās, ka 12 procentiem studenšu dzimumdzīve traucējusi sabiedriskajā darbā. Pēc revolūcijas, izrādās, kritās dzimumspēja 43 procentiem vīriešu un 23 procentiem sievietu, kas nodarbojās ar marksisma-

ļepinisma apguvi. Un tomēr 37 procenti vīriešu un 41 procenti sievietu konstatēja, ka viņu dabiskās dzimumtieksmes nav ietekmējusi «Auroras» zalve. Diemžēl pagaidām nav pētījumu, kas liecinātu par pārbūves ietekmi uz dzimumdzīvi. Tomēr speciālisti apgalvo, ka vīriešu un sievietu dzimumspēja pēdējos gados pieaugusi, kaut arī dzimstība kritusies.

Peļu slazds bez siera

Kāda Lielbritānijas firma izgudroja si peļu slazdu, kas ķers graužējus nevis ar gabaliņu siera, bet gan ar infrasarkanajiem stariem un skaitļotājiem.

«Mēs gaidām, ka cilvēki bariem nāks pie mums pēc šī slazda,» paziņoja parazītu apkarošanas firmas «Rentokil» pārstāvis Pīters Beitmens. Viņš piebilda, ka tie laiki, kad pelēm bija jātiek galā tikai ar atsperu slazdiem vai kaķi, jau esot tālā pagātnē.

Jaunais slazds «Muose Alert» ievili-

na ziņkārīgos upurus nelielā arkveida caurumā. Divi stari pārbauda, vai graužējs tiešām ir slazdā, tad raidītājs dod signālu kontroles centram, un slazda durvis aizkrīt.

Mirgojoša gaisma un skaņas signāls informē tehnisko darbinieku par to, ka pele ir noķerta. Viņš humāni nogalinās peli ar anestēzisko gāzi.

Firmai «Rentokil» ir karalienes Elizabetes izsniegta pilnvara parazītu iznīcināšanai.

«Nedeja»

Televīzijas programma

Piektdiena, 28. augusts

Latvijas TV I

11.55 Piazza virtuale. 18.00 Ziņas. 18.15 Videokanāls-02. 19.10 Globuss. 19.35 Valdības viedoklis. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.15 R.Blaumanis. Ugunī. Valmieras drāmas teātra izrāde. 23.15 Nakts ziņas.

Latvijas TV II

17.00 CNN ziņu apskats. 17.30 Eksperimentālā programma. Ēterā - Vidzemes TV.

Ostankinas TV

17.55 Melnā skaistuliša piedzīvojumi. Mākslas filma. 7. sērija. 18.20 Mult. filma. 18.50 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 A.Saharovam veltītā starptautiskā krievu mūzikas festivāla atklāšana Nižņijnovgorodā. 22.30 Skatiens un citas programmas piedāvā... 1.05 Mēness tumšajā pusē. Mākslas filma.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.55 Studija Nota Bene. 8.35 Vajabrīdis. 8.50 Tiests M. 9.05 Vakara salons — rīta pārraidē. 10.35 Strīds par salām. Skatiens no Japānas. 3. daļa. 11.05 Mūžīgie mākslas tēli. Dons Kihots. 11.40 Mult. filma. 11.50 Santabarbara. Mākslas filma. 68. sērija. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 TV birža. 15.30 Mult. filmas. 15.45 Paralēlās pasaules. 16.30 Minarets. 16.45 Ziņas bērniem. 17.00 Privatizācijas problēmas. 17.45 Kungi - biedri. 18.00 Tā, lūk dzīvojam! 18.45 Programma Eks. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 M.Zvezdinska koncerts. 20.00 Hrono. 20.35 K-2 piedāvā... 22.00 Vēstis. 22.20 K-2 kinozālē. Izbraukums pie jūras. Mākslas filma.

Latgales TV

18.30 Latgales ziņas.

Sestdiena, 29. augusts

Latvijas TV I

8.45 Kristīgā pasaule. 9.00 Tēvu tēvi laipnas meta. Koncertfilma. 9.20 Rīgas horeogrāfijas vidusskolas audzēkņu koncerts. 10.00 Kārumnieks. 10.15 Aktrise E.Rimicāne stāsta latviešu tautas pasaku Atrastais Ansītis. 10.40 Cietsirdīgā romance. Mākslas filma. 1. sērija. 11.55 Piazza virtuale. 13.30 Cilvēks zvēru pasaulē. 14.00 Globuss. 17.00 Luksofors. 18.05 Latgales laikgrāmata. 19.05 Soli pa solim. 19.30 Eiropas kaleidoskops. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Savai zemei. 22.00 Katru sestdienu - Tonis. 22.15 King size. Mākslas filma.

Ostankinas TV

14.00 Ziņas. 14.25 Videoierakstā - XXV vasaras olimpisko spēļu atklāšana. 15.45 Dzīvnieku pasaulē. 16.45 Jenoti. Kanādas mult. filma. 17.10 Kas? Kur? Kad? 18.05 Pilots Pirkss. Mākslas filma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Visas biļetes izpārdotas! 23.00 Ziņas. 23.25 Cirka princese. Mākslas filma.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.20 Klosteris. Dok. filma. 8.00 Sporta pasaule firmas Gilette skatījumā. 8.30 Programma 03. 9.00 Anatolijs Martinovs. 9.30 Amerikas zvaigznes. 10.00 Plus vienpadsmit. 11.15 Kā mēs dzīvosim? 12.00 Krievijas ceļojumu birojs. 12.45 Jauno mācību gadu sākot. 13.00 Vēstis. 13.20 Ne sapnī neesat redzējuši. Mākslas filma. 14.50 Burda Moden piedāvā.. 15.20 Krievs - tas ir īpašības vārds. 16.10 Tēma ar variācijām. 16.50 Pats sev režisors. 17.20 Māksla kara gūstā. 17.45 Krievijas parlamenta vēstnesis. 18.00 Reiz bija teātris. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Muzikāla programma. 20.00 Meistari. Samoilova smaids. 21.00 Pilnīgi slepeni. 22.00 Vēstis. 22.20 Pirmoreiz precējusies. Mākslas filma. 23.55 Izklaidējoša programma. Pārraide no Francijas.

Latgales TV

22.00 Sludinājumi. 22.05 Latgales ziņas. 22.25 TV iepazīstina. 22.45 Kinorežisors J.Streičs.

Svētdiena, 30. augusts

Latvijas TV I

9.00 Skan Valmieras ērģeles. 9.35 Dievs un pasaule. 10.05 Cietsirdīgā romance. 2. sērija. 11.10 Koncerts. 11.40 Polija. Dok. filma. 11.55 Piazza virtuale. 16.30 Māja lielceļa malā. Dok. filma. 16.50 Republikas pūtēju orķestru 8. salidojumā. 17.40 Worldnet piedāvā... 18.10 Koncerts. 18.55 Ēterā - Vidzemes TV. 19.25 Atkāpe. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.15 Endhauzas noslēpums. Mākslas filma. 22.50 Pasaule dejo.

Ostankinas TV

7.45 Kazaki no Bavārijas. 8.15 Rita agrumā. 8.55 Viss iespējams. 9.25 Programma Jauni vārdi. 10.15 Berlīne. 2. raidījums. 10.50 Pelnušķītes ballē. 11.55 Sliktā pazīme. Īsfilma. 12.30 Viena vārda dēļ. 13.00 Glezniecības metamorfozes. Populārzinātneska filma. 14.00 Ziņas. 14.20 Dialogs tiesajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 TV locis. 16.05 Panorāma. 16.45 Koncerts. 16.55 V.Disnejs piedāvā... 17.45

Ziņas. 18.00 M.Cvetajevas piemīpai. 19.00 Kinoafiša. 19.30 Sabiedrības ienaidnieks. ASV mākslas filma. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Reliģiska programma Tagad. 23.00 Ziņas.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.20 Zelta pieši. 7.50 Mult. filma. 8.00 Avoti. 8.40 TV krustvārdu mikla. 9.10 Pirmajā lappusē. 9.30 1812. gads. 4. filma. 10.00 Piedzīvojums karalistē. Leļļu filma. 1. sērija. 10.30 Re, kur viņi... 11.00 TV konkurss juristiem. 12.00 Svētdiena provincē. 12.45 Šahs Brīvās Krievijas laukumā. 13.00 Vēstis. 13.20 S.Kokovkins. Nāc pie manis! 14.35 Mult. filma. 14.45 Pasaules meistarsacīkstes autosportā Formula-I klasē. 17.15 Dzīvnieku pasaulē. 18.15 Kolekte. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Sākums. 20.00 Krievija - Vācija. Lietišķas sadarbības tīli. 20.10 TV kanāls Fortūna. 1. daļa. 22.00 Vēstis. 22.20 TV kanāls Fortūna. 2. daļa.

Vecajās grāmatās rakstīja tā

Arējā izskata noslēpmumi

Piere

Gluda pierē nozīmē bezrūpību un jautru raksturu.

Ar horizontālām grumbām — cietsirdība, lepnība, bet, ja šīs grumbas ir tuvu uzacīm — dziļš prāts,

ar dziļām grumbām rievu veidā — viduvējība, kūtrums,

ar horizontālām un mazpamanāmām grumbām — godīgums,

ar perpendikulārām grumbām — prāts, enerģija, godkāre.

Nagi

Ovāli — lādzīgs raksturs,

plakani — nervozitāte,

šauri — godkāriba,

plati, plakani — kautrība,

rieksta čaulas forma — izsmalcinātība, apgrauzti — nervozitāte, bailīgums.

Ausis

Pārāk gaļīgas ausis nozīmē drūmu raksturu, mazas — jūtīgumu.

Uz augšu saasinātas — prāts,

lielas — muzikālās dotības,

šauras, garas — skaudība, skopulība,

pieglaustas — piesardzība, viltība,

četrstūrainas — stingrība un godprātība.

Pazode

Uz priekšu izvīzīta pazode — enerģija un spēks,

garā un asa — atjautīgs prāts,

dubulta — nepastāvība un egoisms,

uz augšu pacelta — enerģija un viltība.

Rokraksta noslēpmumi

Uz kreiso pusi vērsti burti nozīmē ietiepību, piesardzību, neizlēmību.

Augsti burti — aristokrātisms,

cieši kopā sarakstīti — sapņainība,

viegls slīpums pa labi — rosīgs gars, temperaments,

noapaļoti burti — labsirdība,

burti, kas aiziet uz leju — pesimists,

burti, kas aiziet uz augšu — enerģija, gribasspēks,

atsevišķi rakstīti burti — apdomība,

sīki — egoisms, noslēgtība,

līdzieni — miers,

smalki — nosliece uz zinātnēm,

kopā savīti — diplomātija,

reljefi — skepticisms.

Vai zināt, ka...

vārot bietes, katliņā ielikta maizes garoziņa uz sūc specifisko smaržu;

rokas, tīrot kartupeļus vai burkānus, nenomelnēs, ja samērcēsiet tās etiķi un ļausiet nožūt;

jaunos kartupeļus vieglāk notīrīt, ja tos uz brīdi ieliek vispirms karstā, pēc tam aukstā ūdenī;

sīpoli top skaisti zeltaini, ja cepot pievieno sviestam mazliet cukura;

miltus pankūkām un mērcēm labāk sajaukt sāļtā ūdenī, tad neradīsies kunkuļi.

DARBA DEVĒJU ievēribai

Pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» izgatavo ar LR MP lēmumu Nr.302
«Par darba līguma paraugu, darba grāmatīnām un darba
līguma grāmatīnām» apstiprināto

TIPVEIDA DARBA LĪGUMU VEIDLAPAS.

Tel. uzzinām: 21759.

Adrese: Preiļi, Aglonas ielā 1, avīzes «Novadnieks» redakcija.

Komars Karatē klubs «Aglona», VIENS NO STIPRĀKAJIEM KLUBIEM KARATĒ ŠOTOKAN STILĀ LATVIJĀ,

aicina visus uz paraugdemonstrējumiem šī gada 1. septembrī plkst.
19.00 Preiļu sporta skolas zālē.

Ieeja par brīvu.

Tie, kas grib kļūt stipri un neatkarīgi, tiek aicināti pierakstīties
klubā 1., 2., 3. un 4. septembrī no plkst. 19.00 sporta skolas
telpās. Vecuma vai kādu citu ierobežojumu nav.

Gaidām jūs!

Lūznavas lauksaimniecības tehnikums

uzņem audzēkņus 1992./93. mācību gadam sekojošās specialitātēs:

1. Lauksaimniecības produkcijas ražošana ar specializāciju lopkopībā.
2. Lauksaimniecības produkcijas ražošana ar specializāciju zemnieku saimniecību vadīšanā.
3. Audzēkņiem ar vidējo izglītību — specialitātē «Lauksaimniecības produkcijas ražošana ar specializāciju zemnieku saimniecības vadīšanā» ar apmācības laiku 1 gads 3 mēneši. Absolventi iegūst tiesības uz atvieglotiem noteikumiem iestāties Lauksaimniecības universitātes otrajā kursā izvēlētajā specialitātē.
4. Lauku būvmeistars.
Apmācību laikā audzēkņi saņem stipendiju 1125 rubļi.
Tehnikuma adrese: Rēzeknes rajons, p. n. Lūznavā,
indekss — LV 4627. Telefoni: 45481, 45314.

Administrācija

Pārdod

ZAZ-965 vai maina pret motobloku vai
govi. Zvanīt 23347 29.VIII;

* * *
grūsnu teli. Tel. 36661;

* * *
grūsnu teli. Tel. 34493;

* * *
«Moskvič-2715»-pikaps. Tālrūnis Jē-
kabpili 35626;

* * *
medību bisi. Tel. 15356;

* * *
pirmpieni. Tel. dienā 22104, vakarā -
21990;

* * *
elektrodus AHO-4 4 mm diametrā.
Zvanīt Rīgā 320420 Natālijai, Madonā
21011, 23015 Gaidai.

Firma «ERATO»

pērk un pārdod

□ ASV dolārus, vācu markas, angļu
mārciņas, krievu rubļus un citu
konvertējamu valūtu.

Adrese: Preiļi, Raiņa bulvāris 21
(pasta ēkā).

Darba laiks no 10.00 līdz 13.30 un
no 15.30 līdz 18.00.

Svētdien — brīvdiena.

Skolēnu jaunrades centrs
izsludina audzēkņu uzņemšanu
pulciņos. Pieteikties līdz 5.
septembrim.

Tālrūnis izziņām Preiļos —
22301, Livānos — 42581.

Rakts un atkal izrakts

Kur atrodas Hitlera pišļi?

Divainas un briesmīgas lietas
nāk dienas gaismā, kad atklājas
Kremļa noslēpumi. Nu Krievijas
presē raksta, ka Ādolfā Hitlera
pišļi ir apbedīti vismaz sešas, bet
vēl ticamāk — deviņas reizes.
Turklāt PSRS teritorijā! Apgalvo,
ka Hitlera mirstīgās atliekas esot
galīgi «noaktētas» tikai 1970.
gadā. Pa šiem gandrīz 25 ga-
diem (ja ticam Maskavas preseī,
ka Hitlers tomēr ir aprakts reizi
par visām reizēm) liķis ir aprakts
un atkal izrakts, vadāts no vienas
vietas uz otru. Pēc vācu
žurnāla «Der Spiegel» ziņām,
tas beigu beigās ir noslēpts Le-

forta cietumā Maskavā. Bet Hit-
lera žokļa kauls ar zobiem jopro-
jām glabājas kādā slepenā čekas
noliktavā, jo apdegušo liķi 1945.
gadā identificēja galvenokārt pēc
zobārstniecības ekspertīzes.

Hitlera liķa ilggadīgā vadāša-
na acimredzot nav izskaidrojama
vien ar Stajna neticību tam,
ka trešā reihā firers miris.

Visai pasaulei tika samelots,
paziņojot, ka Ā.Hitlera mirstīgās
atliekas sadedzinātas 1945.
gada jūnijā. Faktiski firera liķi,
kā arī Evas Braunas un Gebelsa
ģimenes liķus staliniskais iz-
spiedzes dienests vadāja līdzī.

Pēdējo reizi Vācijas robežās
Hitlers rakts Magdeburgā.

Zināmas aizdomas par «īstā»
Hitlera nāvi vareja celties, zinot,
ka 1945.g. 4. maijā impērijas
kanceleja atrada arī Hitlera du-
bultnieka liķi. Taču dubultnieks

tika izpēģināts un atklāts.

Tādējādi var domāt, ka Stajns
un Hitlers ir aprakts Krievijas
zemē. Atšķirībā no sava ienaid-
nieka Stajns bedīts tikai divas
reizes. Ļepina mauzolejā, pēc
tam iznests un aprakts Kremļa
kapos — pie Kremļa sienas. Pie
aprakšanas speciālisti teikuši,
kā liķis tik pamatīgi sazājots, ka
zemē nebojāts saglabāsies pēc
tam vēl 9 gadus.

Sakarā ar Vācijas apvienoša-
nos kļuvis zināms, ka daļēji sa-
glabājušos pazemes bunkuru
sistēmā, to skaitā arī Hitlera
bunkurs, ko uzbūvēja zem valsts
kancelejas, ir pēmta aizsardzībā
kā vēstures piemineklis. Hitlera
bunkurs atradies 16 metru dzi-
ļumā. Pēdējās kara dienās tur
slēpušies ap 700 hitleriskās
valsts augstmaņu. Šķiet, ka Hit-
lera pēdējo mitni atvērs tūristu

apskatām.

Saistībā ar sensacionālajām
ziņām par Hitleru var atstāstīt
kādu citu avižu ziņu. 1949. gada
27. decembrī Ivanovas apgabala
iekšlietu karaspēka kara tribu-
nāls slēgtā sēdē tiesāja
karagūstēni leitnantu Leo Rau-
balu, pēc tautības austrieti. 1943.
gada 31. janvārī šis vīrs tika sa-
gūstīts Stajņingradas tuvumā.
Viņš tolaik bija zenitartilērijas
divizionā transporta kolonnas
priekšnieks. Leitnants, sīks ga-
riņš. Taču kara tribunāls pēc 6
gadiem viņam spēja piespriest
«tikai» 25 gadus kalorģā, jo to-
brīd nāves sods uz laiku bija at-
celts. Citādi leitnantu būtu pakā-
ruši, kaut gan lietā nav ne pierā-
dījumu, ne liecinieku liecību.

Leo Raubals bija vainīgs tāpēc
vien, ka bija Hitlera brālēns.

«Lauku Avīze»

NOVADNIEKS

IZDOD PREIĻU RAJONA PASVALDĪBAS UZŅĒMUMS «NOVADNIEKS»

ADRESE: LV 5301, Preiļos, Aglonas ielā 1.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169
REDAKTORA vietnieks
ANTONS RANCĀNS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Reģistrācijas apliecība № 1018.
Sludinājumus pieņem uzņēmuma
grāmatvedībā no plkst. 10.00 līdz 12.00 un
no plkst. 14.00 līdz 17.00. ☎ 22305.

Iespriests valsts uzņēmumā «Daugavpils
tīpogrāfija» Daugavpili, Valkas ielā 1.
Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Pas. 1248
Meitiens 6479 eksemplāri.